

BERICHTEN EN VARIA

KUNSTTANDEN VAN KUNSTHARS

Nu het gebrek aan porseleinen kunsttanden zich allerwege nijpend voelbaar maakt heeft de industrie langs andere wegen getracht in het tekort aan dit onmisbaar materiaal te voorzien. Men heeft blijkbaar gemeend de voorziening in dezen vorm van grondstoffen nood te moeten zoeken in de toepassing van kunsthars als vervangingsmiddel voor porselein.

Zoo ontvangen wij van de *Porzellanfabrik C. M. Hutschenreuther* te Dresden een uitvoerige beschrijving omtrent de toepassing en verwerking van de door haar vervaardigde en in den handel te brengen „Palodens” kunsthars-tanden, waaraan wij ter wille van onze lezers, die hiervan protheses willen vervaardigen, het volgende ter oriëntering ontleenen.

De „Palodens”-tanden bestaan uit een kunsthars, die chemisch nauwverwant is aan Paladon; zij worden in garnituren afgeleverd en kunnen meteen verwerkt worden. Zij worden in twaalf kleuren vervaardigd en laten zich op het eerste gezicht niet onderscheiden van porseleinen tanden. Zij bezitten echter geen verankeringsstiften of ondersnijdingen; deze zijn overbodig aangezien bij het persen en het polymerisatieproces, voor zoover als basismateriaal een verwante kunsthars gebruikt wordt, een inniger verbinding tusschen den tand en de plaat tot stand komt. Door deze verbinding is het mogelijk geweest de tanden een vorm te geven die ruimtelijk met die van de natuurlijke elementen overeen komt; zij vereischen slechts het kleine basisvlak voor een hechte bevestiging.

De experimenteel vastgestelde buig-, trek-, druk- en slagbuigvastheid zijn, volgens de beschrijving, zeer hoog en overtreffen die van porseleinen tanden. Voor het springen of afbreken behoeft men niet bang te zijn, evenmin voor een loslaten van de basis.

De afslijtingsgraad komt volgens proefnemingen ongeveer overeen met die van natuurlijke tanden. Deze „physiologische” abrasie is in schijnbare tegenspraak met de gemakkelijkerheid, waarmede het materiaal verdwijnt bij het gebruik van een slijpsteen; vergeleken met porselein is het nieuwe materiaal „butterweich”. Deze weekheid is een gevolg van de door den slijpsteen ontwikkelde warmte; bij slijpen onder een waterstraal ondervindt de steen voldoende weerstand. De geringere hardheid tegenover porselein is bij partieele protheses aangenamer voor den drager, het „klapperen” ontbreekt. Daar de tanden het halve soortelijke gewicht van porselein bezitten valt een bovenprothese ook aanmerkelijk lichter uit; volledige onderprotheses vereischen daardoor vaak kunstmatige verzwaring met metaal.

Het materiaal is bestand tegen de invloeden van den mond en van vochtigheid; alleen de nadruk wordt er op gelegd dat vloeistoffen als alcohol, spiritus, toluol, aether, chloroform en benzol, die soms voor het glad maken van de was aanwending vinden, bij het opstellen niet gebruikt mogen worden. Ook mogen de tanden niet door een open vlam gehaald worden om ze in de was te bevestigen.

Met betrekking tot den technischen arbeidsgang zij vermeld dat het ingipsen van de was-prothese, voor zoover de gips met de tanden in contact komt, onder zorgvuldige vermindering van blaasjes dient te geschieden; daar tijdens het persen en polymeriseeren de tand-massa in de poriën zou uitwijken en het aspect der tanden bedorven wordt. In dit verband wordt aanbevolen de frontzijde der elementen tevoren met een dun vliesje waterglas te overtrekken, niet met lak. De gips in de cuvettenhelpt, die de tanden bevat, wordt aangeroerd met water, dat voor een derde gedeelte uit een 30 %-oplossing van calciumchloride bestaat. Voor het overige houde men zich aan de voorschriften voor het gebruik van Paladon. Een gevaar voor springen van de tanden bestaat niet.

Bij het afwerken moet men er op letten, de tanden niet met schrapers, vijlen, fraisen en boren te beschadigen en deze met groote voorzichtigheid aanwenden. Beter is het om in de buurt der tanden met fijne steentjes, spitse viltkegels en polijsthoutjes te werken. Het polijsten moet voldoende nat geschieden; tegen puimsteen en harde borstels beschermte men de tanden door ze met de vingers of een lapje te bedekken.

Bij reparaties wordt op dezelfde wijze tewerk gegaan als boven beschreven; (met geweld) afgebroken tanden kunnen met de gebruikte kunsthars opnieuw bevestigd worden op gelijke wijze als dit met reparatie van de plaat geschiedt.

Ook voor stifttanden kunnen de „Palodens”-tanden gebruikt worden. De kroon wordt met een groote rozenboor uitgehold en passend geslepen op den wortel; de stift wordt met kunsthars aan de kroon bevestigd door de eerste bij het persen als stempel te gebruiken. Na het polymeriseeren wordt de tand-met-stift door middel van cement op den wortel bevestigd. Bij het gebruik van „Palodens”-tanden voor brugwerk wordt de rug weggeslepen om ze aldus in facetten te transformeeren en op de gewone wijze met kunsthars aan het bruglichaam te bevestigen.

DE PRAKTIJKWAARNEMING VOOR KRIJGSGEVANGEN TANDARTSEN

Collega Lucie Merjenberg te Doorn schrijft in een brief van 22 Juni j.l. aan de Redactie over bovenstaande aangelegenheid o.m. het volgende:

„In de afgelopen weken zijn er velen van ons opgeroepen om in krijgsgevangenschap te worden teruggevoerd en in de komende weken zullen er nog velen volgen. Het betreft, ook wat ons vak aangaat, meest jonge collega's, die hun praktijk in de mobilisatie- en oorlogstijd eveneens niet

hebben kunnen uitoefenen en dientengevolge belangrijk financieel nadeel hebben ondervonden.”

De Crisis-commissie van de Ned. Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde had voor den duur der mobilisatie een regeling voor de waarneming ontworpen, welke hier op neerkwam, dat de helft der getoucheerde honoraria werd afgedragen aan de betreffende collega's.

Mejuffrouw Merjenberg verwacht nu dat bij gebreke van een centrale regeling dezer aangelegenheid, men zich wederom naar de vroegere voorwaarden zal richten, maar hiertegen heeft zij ernstige bezwaren. Het strijdt met haar gevoel van billijkheid dat den gedupeerden collega's aldus de helft van het hun feitelijk toekomende wordt onthouden, terwijl de waarnemende tandartsen, die het geluk hebben thuis te kunnen blijven, voordeel trekken uit het lot hunner krijgsgesangen beroepsgenooten.

Is het dan zooveel gevergd, vraagt zij, dat wij ook eens een offer brengen door geheel belangloos hun praktijk waar te nemen en dat alleen de onkosten worden afgehouden van de bedragen, welke van de aldus behandelde patiënten worden ontvangen.

Ook de vergoeding, die voor waarneming van de praktijk aan huis van de betrokken collega's wordt overeengekomen, mag volgens haar zienswijze bescheiden eischen niet te boven gaan; f 10,— tot f 12,50 per dag kan als een redelijke belooning worden beschouwd voor deze gevallen.

Tot slot spreekt zij de hoop uit, dat ieder, die er eens over nadenkt, het met haar eens zal zijn en er naar zal handelen.

Met het oog op de belangen der getroffen collega's en hun gezinnen hebben wij gemeend goed te doen deze zienswijze onder de aandacht onzer lezers te brengen.

Red.

Wegens vacantie zullen de nummers 8 en 9 gecombineerd in de tweede helft van September verschijnen.

Verhuisd:

A. F. M. van Reuterghem, tandarts, naar P. C. Hoofdstraat 19I, Amsterdam.

Verantwoordelijk voor het Redactioneele gedeelte van den inhoud:
G. D. Margadant, tandarts, Amsterdam.

Verantwoordelijk voor de advertenties: W. P. Staal, Utrecht.

Uitgevers: G. J. & D. Tholen, Jutphaasscheweg 1, Utrecht.

Drukker: N.V. Drukkerij v/h L. E. Bosch & Zn.,
Oude Gracht 172—176, Utrecht.

Verschijnt eenmaal per maand. Abonnementsprijs f 15.62, voor
buitenland f 17.18 per jaar. Prijs per nummer f 1.56. P 1004/1